

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Διάλεξη 1

Προλεγόμενα - Η «επικεφαλίδα» του ηροδοτείου έργου.

Νικόλαος Γ. Χαραλαμπόπουλος
Τμήμα Φιλολογίας

Σκοποί ενότητας

Σκοπός της πρώτης-εισαγωγικής διάλεξης είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με την εικόνα και το έργο του Ηροδότου.

Περιεχόμενα ενότητας

- Εικόνες του Ηροδότου
- Αναφορά στο έργο του.

Περιγραφή ενότητας

Με την πρώτη - εισαγωγική διάλεξη επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών με την εικόνα του Ηροδότου στις εικαστικές τέχνες. Επίσης, παρουσιάζεται το έργο του ιστορικού και οι βασικοί άξονες αναφοράς του μαθήματος.

Ερμηνευτικά σχόλια

- Το αρχαιότερο πλήρως σωζόμενο και μακράν ογκωδέστερο έργο πεζογραφίας της κλασσικής αρχαιότητας, οι *Ιστορίαι* του Ηροδότου κρύβει ένα «παράδοξο» των *Ιστοριών*: αυτό της ανά τους αιώνες αντιγραφής και μεταδόσεώς του.
- Τρία στοιχεία των *Ιστοριών* απαγορευτικά της διαχρονικής επιβιώσής τους: η αρχαιότητα, το μέγεθος, η γλώσσα (ιωνική διάλεκτος). Τότε γιατί;

Ερμηνευτικά σχόλια

Διότι, μέσω της ένταξης των Περσικών Πολέμων στο ευρύτερο υπερϊστορικό σχήμα της αντιπαράθεσης Ελλήνων-Βαρβάρων, ο Ηρόδοτος:

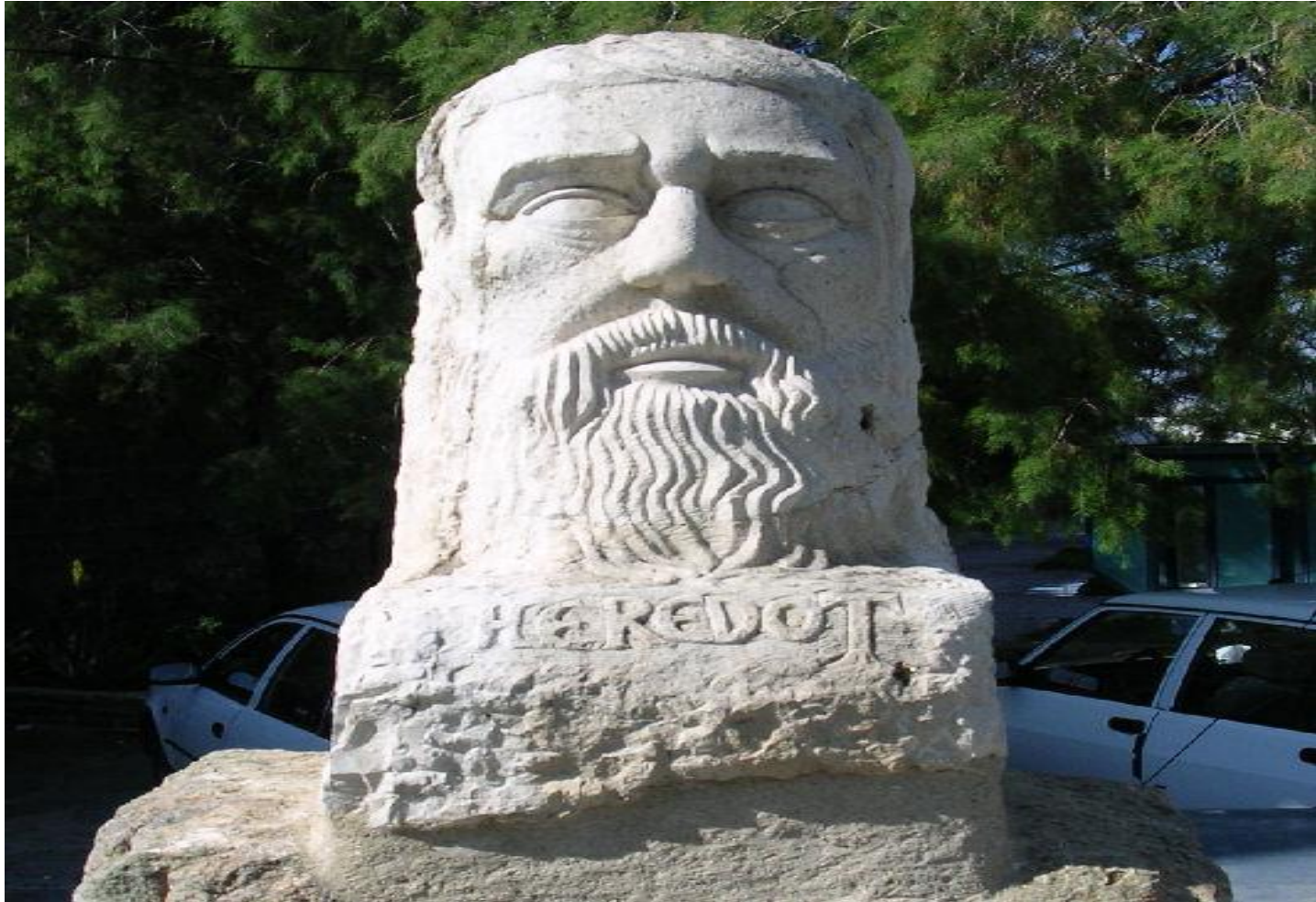
(α) πέτυχε να αποκρυσταλλώσει το αίτημα της συνενώσεως των Ελλήνων υπό κοινό γεωπολιτικό πρόταγμα προς διαφύλαξη της ελευθερίας, δηλ. το όραμα του Πανελληνισμού και

(β) ηρωοποίησε την γενιά των Μηδικών χάρις σε ένα αφήγημα επικών διαστάσεων και προθέσεων.

Ερμηνευτικά σχόλια

- Ο Ηρόδοτος ο νέος Όμηρος: ο «γενάρχης» του πεζογραφικού αφηγήματος.
- Τα Μηδικά: ο νέος Τρωικός πόλεμος.

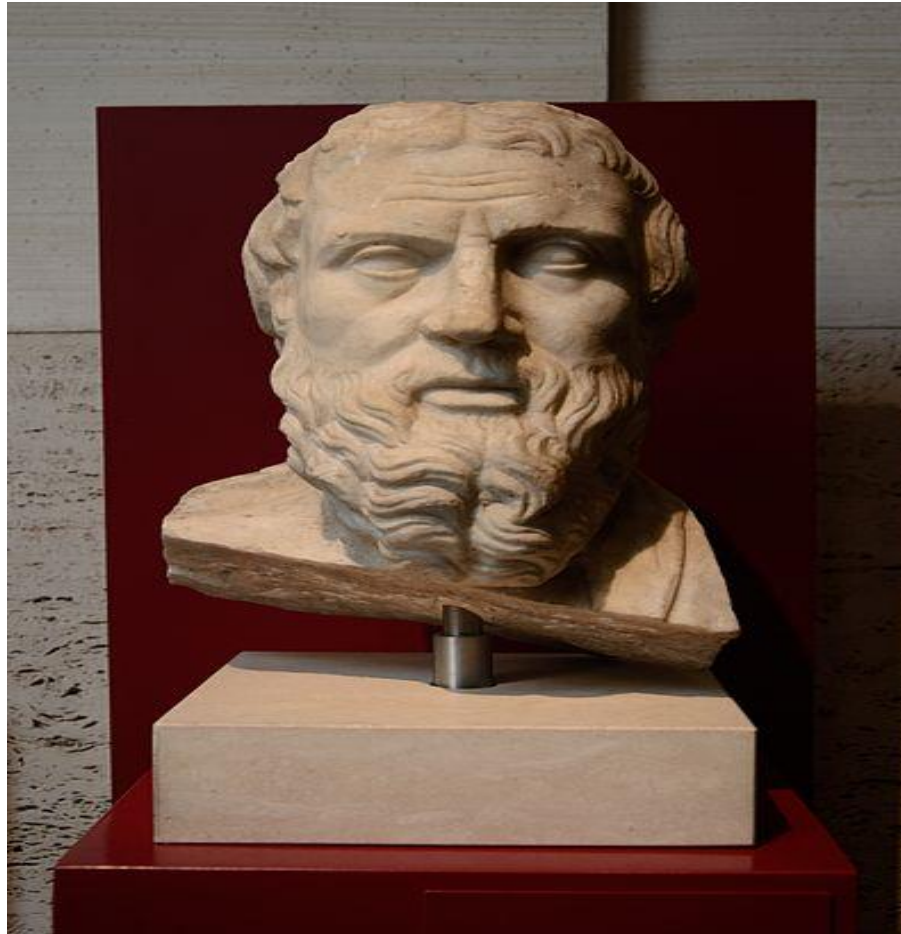
Museum of Bodrum

http://www.livius.org/a/1/greeks/herodotus_bodrum.JPG

Bust of Herodotus in Palazzo Massimo (Rome)

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bust_of_Herodotus_in_Palazzo_Massimo_\(Rome\).JPG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bust_of_Herodotus_in_Palazzo_Massimo_(Rome).JPG)

Ιστορικά Ποιήματα

- Σημωνίδου τοῦ Ἀμοργίνου *Ἀρχαιολογία τῶν Σαμίων* (μέσα 7^{ου} αἰ. π.Χ.)
- Μιμνέρμου τοῦ Κολοφωνίου *Σμυρνηίς* (μέσα πρὸς τέλη 7^{ου} αἰ. π.Χ.)
- Ξενοφάνους τοῦ Κολοφωνίου *Κτίσις* (μέσα 6^{ου} - ἀρχές 5^{ου} αἰ. π.Χ.)
- Πανυάσσιδος *Ἰωνικά* (πρώιμος 5^{ος} αἰ. π.Χ.).
- Σιμωνίδου τοῦ Κεῖου (τέλη 6^{ου} - ἀρχές 5^{ου} αἰ. π.Χ.)
- *Μάχη Ἀρτεμισίου – Μάχη Σαλαμῖνος*
- *Μάχη Πλαταιῶν*

Πρώιμοι πεζογράφοι

Προγενέστεροι του Ἡροδότου

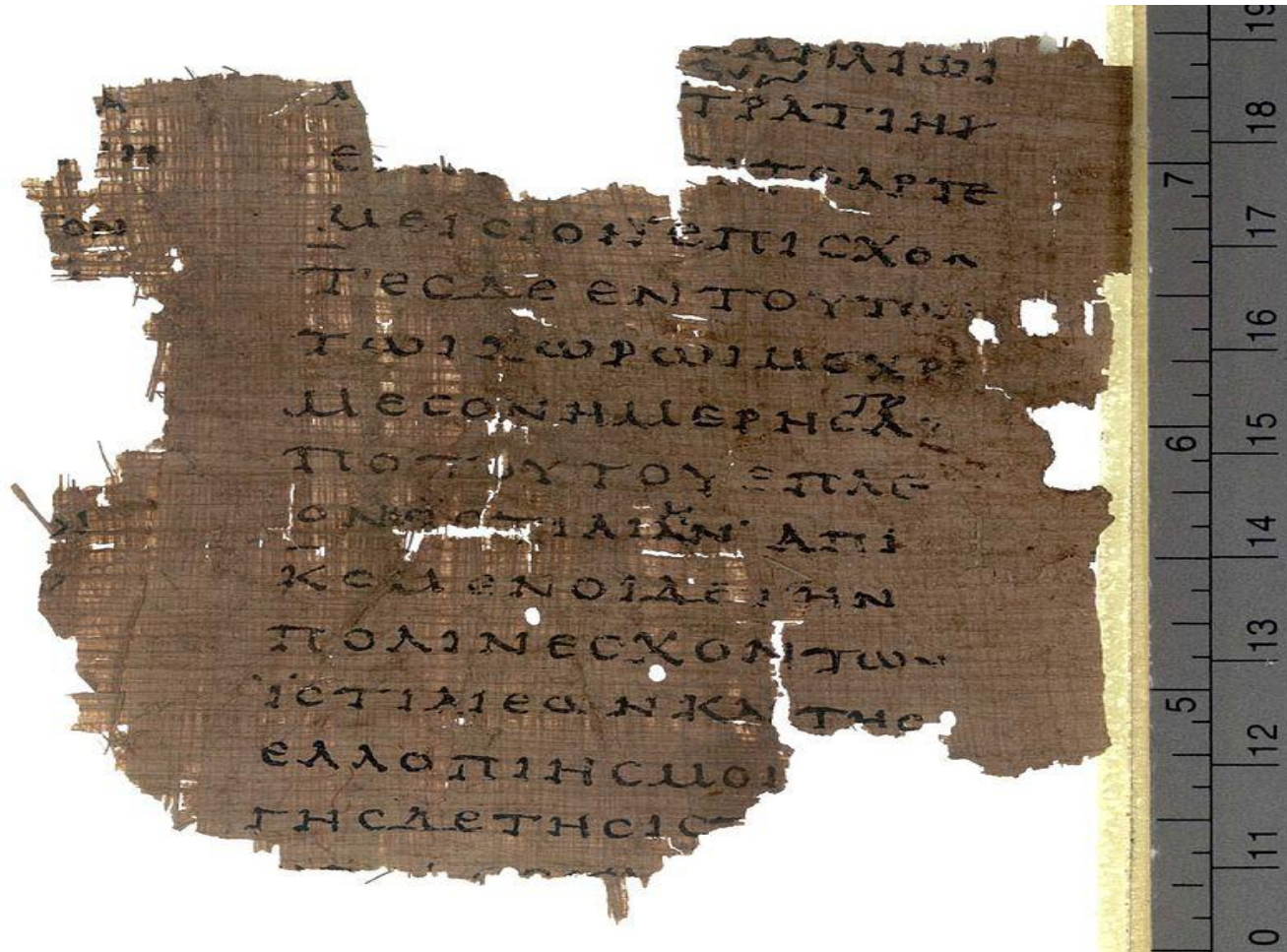
- Ἐκαταῖος ὁ Μιλήσιος (555-485) *Γενεαλογίαι, Γῆς Περίοδος*
- Ἀκουσίλαος ὁ Ἀργεῖος (τέλη 6^{ου} - ἀρχές 5^{ου} αἰ. π.Χ.) *Γενεαλογίαι*
- Φερεκύδης ὁ Ἀθηναῖος (α' μισὸ τοῦ 5^{ου} αἰ. π.Χ.) *Ἱστορίαι*
- Σκύλαξ ὁ Καρυανδεύς (550-475) *Περίπλους τῶν ἐκτὸς τῶν Ἡρακλείων Στηλῶν, Ταὰ κατὰ Ἡρακλείδην τὸν Μυλασσῶν βασιλέα. Γῆς Περίοδος*
- Εὐθυμένης ὁ Μασσαλιώτης (τέλη 6^{ου} αἰ. π.Χ.)
- Ἄννων ὁ Καρχηδόνιος (ἀρχές 5^{ου} αἰ. π.Χ.) *Περίπλους* (φοινικικὸ πρωτότυπο· μεταφρασμένο στὰ ἑλληνικὰ πρὸ τοῦ 3^{ου} αἰ. π.Χ.)
- Διονύσιος ὁ Μιλήσιος (σύγχρονος τῆς βασιλείας τοῦ Δαρείου Α' 521-486) *Περσικά*

Ηροδότου *Ιστορίαι*

Book VIII on 2nd-century Papyrus Oxyrhynchus 2099

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:POxy_v0017_n2099_a_01_hires.jpg

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Νικόλαος Γ. Χαραλαμπίδης,
Τίτλος μαθήματος: «Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος.
Διάλεξη 1: Προλεγόμενα - Η «επικεφαλίδα» του ηροδοτείου έργου».

Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1802/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

